

Srednja šola za gostinstvo in turizem Maribor

Mladinska ulica 14 a, 2000 Maribor

OBČINA PRIJAZNIH LJUDI

Slika 1: Občina Cerkvenjak

Tekmovanje: turistični vodnik

Avtorica: Ivana Vršič

Mentorica: Renata Lovrec

Maribor, maj 2023

Kazalo vsebine:

Kazalo vsebine

1.Uvod:	3
2. Predstavitev občine.....	4
2.1 Opis in lega.....	4
2.2 Zgodovina občine.....	4
3.POTEK VODENJA.....	5
3.1 Odsek 1- MUZEJSKA ZBIRKA FELIKSA RAJHA(30 minut).....	5
3.2 Odsek 2- ŽUPNIJSKA CERKEV SV.ANTONA PUŠČAVNIKA V SL. GORICAH(20min)....	5
3.3 Odsek 3-ARHEOLOŠKI PARK »RIMSKO GOMILNO GROBIŠČE V ANŽELOVEM GOZDU V BRENGOVI«(45 min).....	6
3.4 Odsek 4-IZVIR LÜBE VODICE(30min)	6
3.5 Odsek 5-JOHANEZOVA TRTA - POTOMKA NAJSTAREJŠE TRTE NA SVETU(10 min)...	7
3.6 Odsek 6-SKULPTURA OVTARJA(5min).....	7
3.7 Odsek 7-SPOMENIK NOB.....	8
3.8 Odsek 8-ZAKLJUČEK	8
4.ČASOVNICA VODENEGA OGLEDA	9
5.KALKULACIJA STROŠKOV	9
6. OBVESTILO PRED ODHODOM.....	10
7. VIRI.....	10

Kazalo slik:

Slika 1:Občina Cerkljenjak	1
Slika 2:Športno rekreacijski center Cerkljenjak	3
Slika 3:Lega Cerkljenjaka	4
Slika 4:Cerkev in župnišče v Cerkljenjaku	4
Slika 5: Muzej od zunaj	5
Slika 6: Muzej po notranjosti	5
Slika 7:Cerkev Sv. Antona Puščavnika v Sl. Goricah	5
Slika 8:Arheološki park	6
Slika 9: Izvir Lube vodice.....	6
Slika 10:Johanezova trta.....	7
Slika 11:Ovtar	7
Slika 12:Spomenik NOB v Cerkljenjaku.....	8

1.Uvod:

V seminarski nalogi bom predstavila moj domači kraj, majhno občino v Slovenskih goricah, Cerkevjak. Zdi se mi, da je premalo prepoznavna, čeprav je polna narave ter bogata z znamenitostmi. Želim si, da bi ljudje ob pomisleku na Cerkevjak se spomnili naših zelenih travnikov ter razvitega mesta.

Bistvo vodenja je, da bom skozi znamenitosti predstavila bogato zgodovino, čudovito naravo ter številne znamenitosti. Vodenje bo potekalo večinoma v naravi ter središču občine. Vodenje je namenjeno široki ciljni publiki, prijavi se lahko torej kdorkoli. Prijavi se lahko največ 20 oseb.

Slika 2:Športno rekreacijski center Cerkevjak

2. Predstavitev občine

2.1 Opis in lega

V osrčju Slovenskih goric, na gričevnatem svetu med rekama Pesnico in Ščavnico se razprostira Občina Cerkevjak. Središče občine je na najvišji točki z 341 m nadmorske višine. Sestavlja jo 15 naselij in zaselkov: Andrenci, Brengova, Cenkova, Cerkevjak, Cogetinci, Čagona, Grabonoški Vrh, Ivanjski Vrh, Kadrenci, Komarnica, Peščeni Vrh, Smolinci, Stanetinci, Vanetina, Župetinci. Kraj odlikuje ugodna prometna lega v smeri proti Lenartu, Ptuj, Ljutomeru in Gornji Radgoni. V občini živi 2140 prebivalcev na površini 24,5 km. Cerkevjak je upravno, gospodarsko, izobraževalno in kulturno središče širšega območja. Ime je kraj dobil po cerkvi, ki je tu stala že ob koncu 13. stoletja.

Slika 3: Lega Cerkevjaka

2.2 Zgodovina občine

Pri gradnji ceste skozi naselje leta 1953, so med gramozom našli kamnito sekuro in bronasto plavut (hrani jih Pokrajinski muzej Maribor); verjetno je skozi naselje vodila rimska cesta od Ptuja proti Gornji Radgoni. Obstoječa cerkev sv. Antona Puščavnika in po njej imenovanega kraja je prvič zabeležen leta 1421 in še nekajkrat v 15. stoletju, v različnih dokumentih. Leta 1446 je zapisano, da cerkev Sv. Antona pripada fari Sv. Benedikta. Zunanja podoba kapel na Slovenskem priča o tem, da smo najprej povzemali gotško podobo, potem pa so se spreminjale v skladu s posameznimi umetnostno - zgodovinskimi slogi. Kapelice so manjše pozidane stavbe v tlorisu pravokotne, kvadratne ali poligonalne oblike. V času 2. svetovne vojne (1941-1945), med nacistično okupacijo Slovenije, je bilo nad Vanetino, 19. marca 1944 sestreljeno ameriško zavezniško letalo B-24H Liberator, ki se je vračalo iz vojaške misije v Avstriji. Štirimotorni bombnik je pripadal 15. ameriškim vojaškim zračnim silam, 304. poveljstva bombnikov v Cerignoli, znotraj tega pa 454. skupine bombnikov in 736. bombniške eskadrilje, stacionirane v letalski bazi v kraju San Giovanni v južni Italiji.

Slika 4: Cerkev in župnišče v Cerkevjaku

3.POTEK VODENJA

3.1 Odsek 1- MUZEJSKA ZBIRKA FELIKSA RAJHA(30 minut)

Zberemo se v središču Cerkvenjaka na avtobusni postaji ob 11. uri. Obiskovalce najprej pozdravimo ter se predstavimo. Pripravimo jih na potovanje in jih seznanimo z današnjo potjo. Po kratkem uvodu se peš odpravimo proti muzeju.

Feliks Rajh ima svojo muzejsko zbirko razstavljeno v cerkvenjaški krasotici - Tušakovi domačiji. Pred več kot 20 leti je nastala njegova prva zbirka, ki je obsegala samo nekaj deset predmetov. Leta 2000 se je odločil za nakup Tušakove domačije, saj je njegova zbirka postala pretesna in ni več prostorsko zadostovala njegovim zahtevam. Današnja zbirka obsega kar 800 različnih eksponatov. Tako v zbirki najdemo staro pohištvo, gospodinjske pripomočke in orodje, manjše delovne stroje, glasbila, orožje, fotografije, ... Najstarejši primerek sta zagotovo NEOLITSKI sekiri, najdeni v bližnjih Andrencih. Zbirka predstavlja le delček v mozaiku zgodovine in načinu življenja v Cerkvenjaku in okolici.

Slika 5: Muzej od zunaj

Slika 6: Muzej po notranjosti

Potem besedo predamo še lastniku muzeja, ki preda še nekaj zanimivih informacij. Obiskovalce nato povabimo, da si muzej še samostojno ogledajo. Po 10 minutah samostojnega ogleda se peš odpravimo proti Župnijski cerkvi Sv. Antona v Slovenskih goricah.

3.2 Odsek 2- ŽUPNIJSKA CERKEV SV.ANTONA PUŠČAVNIKA V SL. GORICAH(20min)

Cerkev sv. Antona puščavnika se prvič omenja leta 1299 v zvezi s krajem, ki je ime dobil po cerkvi. Sprva je bila to podružnica cerkve Sv. Benedikta in kot takšna se navaja v listini iz leta 1446 in 1460. Cerkev je stala ob zelo pomembni poti iz Gornje Radgone na Ptuj. Začetek arhitekturne zgodovine cerkve je zaznamovala romanika. Širina romanske cerkve, ki je bila zazidana pred letom 1299, je bila enaka širini današnje glavne ladje. Poznogotska župnijska cerkev v Cerkvenjaku je iz let 1516 - 1546, vendar je bila večkrat prezidana, predvsem v poznobaročnem slogu. Je enoladijska cerkev z masivnim gotskim zvonikom. Gotski vhodni portal ima v prstanu izpisani letnici 1546 in 1828, nad portalom pa izstopata dva kamnita grba, eden s podobo klobučarja, drugi mesarja; oba mojstra sta najverjetneje podprla cerkveno gradnjo. Prva predstavlja leto izgradnje cerkve, druga pa leto predelave oz. prezidave. Njen prezbiterij je enako širok kot

ladja. Cerkev odlikuje ubrana notranjščina in bogata oprema, ki zajema štiri oltarje. Najlepši prizor fresk je ohranjen in lepo viden na pevskem koru, kjer je prikazano Križanje Jezusa Kristusa.

Slika 7: Cervek Sv. Antona Puščavnika v Sl. Gorici

3.3 Odsek 3-ARHEOLOŠKI PARK »RIMSKO GOMILNO GROBIŠČE V ANŽELOVEM GOZDU V BRENGOVI«(45 min)

Po ogledu cerkve se bomo z avtobusom peljali do arheološkega parka v Brengovi. Tam se bomo sprehodili po parku ter prisluhnili predstavniku Turističnega društva Cerkevjak.

Rimsko gomilno grobišče v Arheološkem parku velja za enega pomembnejših kulturnih spomenikov rimske civilizacije. Grobišče izpred 1800 let obsega 15 gomil, okrogle oblike. O najdbah v gomilah ni podatkov, razen iz ene grobnice v kateri so bili odlomki keramike (ostanki loncev, vrča, skodelice, čaše, skodele na nogi, trinožne skodele) in rimski (bronasti) novc cesarja Hadrijana (odkril jih je dr. Vlado Lorber). Ostanki lončenine pričajo o tem, da je le ta bila nakupljena v Petoviji ali kakšni drugi mestni lončarski delavnici. Pokojnemu so za popotnico dali nekaj predmetov, predvsem pa novc, ki je bil namenjen plačilu brodniku, ki je dušo umrlega popeljal preko reke v podzemni svet.

Pri Arheološkem parku je zgrajen tudi turistični objekt, kjer so razstavljeni lokalni spominki.

Slika 8: Arheološki park

3.4 Odsek 4-IZVIR LÜBE VODICE(30min)

Iz gomil se z avtobusom odpravimo proti Andrencem, saj bomo tam bolje spoznali naravno dediščino Cerkevjaka.

V Andrencih najdemo izvir, ki po pričanju prednikov, ni nikoli usahnil, tudi v največjih sušnih obdobjih ne. Zaradi slednjega so mu domačini nadeli ime Lüba vodica, ki se je ohranilo tudi v današnjih časih. V davniini je ob izviru stalo tudi naselje, ki pa bi naj bilo v grozovitem potresu uničeno. Od takrat ni v bližini izvira nihče več postavil hiše, voda pa tam še vedno izvira.

Slika 9: Izvir Lübe vodice

3.5 Odsek 5-JOHANEZOVA TRTA - POTOMKA NAJSTAREJŠE TRTE NA SVETU(10 min)

Po koncu predstavitvi gomil se odpravimo proti središču Cerkvenjaka, kjer si bomo ogledali Cerkvenjaško potomko najstarejše trte na svetu, ki izvira iz mestne občine Maribor.

Najstarejša trta na svetu, vpisana v Guinnessovo knjigo rekordov, ki že več kot štiristo let raste in rodi na mariborskem Lentu ob reki Dravi, raste tudi v Cerkvenjaku. Cepič te znane štiristoletne vinske starke, ki je znan pod imenom "modra kavčina ali žametna črnina", je na rezi Stare trte bil s strani gospodarja Stare trte župana MO Maribor g. Borisa Soviča, podeljen občini Cerkvenjak. V okviru prireditev ob vstopu Slovenije v EU, so jo slovesno 24.4.2004 posadili na platoju pred gasilskim domom v središču Cerkvenjaka in jo poimenovali "Johanezova trta".

V mesecu maju 2010 je Občina Cerkvenjak pristopila k izdelavi celostne podobe Johanezovega vina. Grafično podobo je na osnovi predloga župana g. Jožeta Kranerja in občinskega viničarja g. Ivana Janeza Pučka, izdelalo podjetje IKARUSS iz Sv. Jurija ob Ščavnici. Celostno podobo Johanezovega vina sestavlja: listina o vinu z Johanezove trte steklenica obešanka za steklenico embalaža za steklenico Društvo vinogradnikov in ljubiteljev vina Cerkvenjak, je leta 2010 napolnilo prvo steklenico protokolarnega vina z Johanezove trte.

Slika 10:Johanezova trta

3.6 Odsek 6-SKULPTURA OVTARJA(5min)

Le nekaj metrov vstran od Johanezove trte pa se nahaja tudi njegov »čuvaj« oziroma skulptura ovtarja.

Skulptura Ovtarja je postavljena v središču kraja, kjer kamniti Ovtar varuje potomko več kot štiristo let stare trte - Johanezovo trto. Skulptura je reliefno izklesana iz velike skale slovenje goriškega micenskega apnenca. Ovtar je bil čuvaj vinogradov, sadovnjakov in polj v Slovenskih goricah. Ovtarska služba je bila honorarna in je trajala tri mesece. Pričela se je 15. avgusta in končala 15. novembra. Trimesečno čuvanje je ovtar opravljal neprestano dan in noč.

Slika 11:Ovtar

3.7 Odsek 7-SPOMENIK NOB

Spomenik je v obliki obeliska in je visok tri metre. Vanj so vklesana imena in kraji padlih domačinov. Odkrit je bil leta 1962. Spomenik stoji v središču Cerkvenjaka, ob kulturnem domu in občinski stavbi.

Slika 12: Spomenik NOB v Cerkvenjaku

3.8 Odsek 8-ZAKLJUČEK

Našo pot zaključimo v Cerkvenjaku pred občinsko stavbo. Za tem se odpravimo proti Gostišču pri Antonu, kjer bomo pojedli kosilo. Ob koncu izleta se potnikom zahvalimo za strpnost, poslušnost, prijaznost. Zaželim jim lepo pot domov ter upamo, da se v prihodnje še srečamo na kakšnem potovanju.

4.ČASOVNICA VODENEGA OGLEDA

URA	LOKACIJA	VSEBINA
11.00	Cerkvenjak-avtobusna postaja	Zbor, predstavitev vodnika, informacije o izletu
11.10	Muzejska zbirka Feliksa Rajha	Voden ogled po muzeju
11.45	Župnijska cerkev Sv. Antona v Sl. Goricah	Samostojni ogled cerkve
12.10	Arheološki park	Kratka predstavitev gomil
12.50	Izvir Lube vodice	Informacije o izviru, samostojen ogled
13.20	Johanezova trta	Osnovne informacije
13.30	Skulptura Ovtarja	Informacije, samostojni ogled
13.35	Spomenik NOB	Osnovne informacije
13.40	Cerkvenjak	Zaključek, zahvala

5.KALKULACIJA STROŠKOV

Muzejska zbirka Feliksa Rajha- voden ogled: 7€ na osebo

Prevoz:5€

Kosilo v Gostišču pri Antonu ni všteto v ceno.

SKUPNO:12€

6. OBVESTILO PRED ODHODOM

- ***ZBOR: 11.00 na avtobusni postaji v Cerkvenjaku***
- ***S seboj prinesite veliko tekočine***
- ***Oblečene imejte športna oblačila ter seveda primerno obutev***
- ***NE POZABI: Denar za kosilo!***
- ***ZAKLJUČEK: 14.30 v Cerkvenjaku***

Ne pozabite na dobro voljo. Mi se že veselimo našega skupnega izleta!

Kontakt vodnice: 031 277 525

7. VIRI

<https://www.cerkvenjak.si/> (povzeto 6.05.2023)

<https://skupnostobcin.si/obcina/cerkvenjak/> (povzeto 6.05.2023)

<https://www.cerkvenjak.si/objave/175> (povzeto 6.05.2023)

<https://sloveniaguide.si/places/podravje/cerkvenjak/kulturne-znamenitosti/skulptura-ovtarja/>
(povzeto 6.05.2023)

<https://skupnostobcin.si/obcina/cerkvenjak/> (povzeto 6.05.2023)

